

Uzasadnienie

Projekt planu ochrony rezerwatu został opracowany na podstawie art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody. Regulacja ta wskazuje, że regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, plan ochrony dla rezerwatu przyrody. Posłużenie się w tym przepisie przez ustawodawcę tego rodzaju sformułowaniem sprawia, że daje on Regionalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska w Warszawie upoważnienie do dokonania określonej w nim czynności poprzez zarządzenie, będące powszechnie obowiązującym aktem prawa miejscowego o treści w założeniu powszechnie znanej.

Zakres prac zrealizowanych na potrzeby ustanowienia planu ochrony został dostosowany do zasobów, tworów i składników przyrody, walorów krajobrazowych oraz wartości kulturowych rezerwatu, z uwzględnieniem treści rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody (Dz. U. Nr 94, poz. 794).

W związku z tym, że teren rezerwatu pokrywa się powierzchniowo z obszarem Natura 2000 uwzględniono w projekcie planu ochrony, zgodnie z postanowieniami art. 20 ust. 5 ustawy o ochronie przyrody, zakres planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000.

W rezerwacie nie wyznacza się obszarów do wykonywania polowań, miejsc połowu ryb i innych organizmów wodnych oraz miejsc wprowadzania psów, o których mowa w art. 15 ust. 1 pkt 4, 11, 14 i 16 ustawy o ochronie przyrody.

W rezerwacie nie wskazuje się obszarów ochrony ścisłej i krajobrazowej, oraz udostępnionych dla celów edukacyjnych, turystycznych, rekreacyjnych, sportowych, amatorskiego połowu ryb i rybactwa, o których mowa w art. 20 ust. 3 pkt 3 i 5 ustawy o ochronie przyrody.

W zarządzeniu nie wskazano obszarów, ani miejsc udostępnianych dla badań naukowych. Mając na uwadze dbałość o zachowanie celu ochrony rezerwatu przyrody we właściwym stanie, udostępnianie rezerwatu przyrody w celu prowadzenia badań naukowych może nastąpić po uzyskaniu zezwolenia Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie na podstawie art. 15 ust. 1 pkt 24 i ust. 5 ustawy o ochronie przyrody. Uzyskanie indywidualnej zgody na prowadzenie ww. czynności gwarantuje z jednej strony nadzór nad ich rodzajem i metodyką zabezpieczając z drugiej strony rezerwat przed negatywnym oddziaływaniem realizowanych prac, czy też przed wykonywaniem prac

badawczych, których tematyka nie wymaga ingerencji w ekosystem rezerwatu. Szeroki zakres i tematyka badań naukowych sprawia, że pełną kontrolę nad ich wpływem na rezerwat można zachować tylko poprzez rozpatrzenie indywidualnego wniosku. Nie występuje natomiast możliwość precyzyjnego zdefiniowania w planie ochrony dla wszystkich rodzajów badań jednego sposobu postępowania, który minimalizowałby ich negatywny wpływ na rezerwat.

Rezerwat położony jest na terenie gminy Pomiechówek. Na terenie tej gminy obowiązują następujące dokumenty planistyczne i strategie:

Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Pomiechówek Uchwała Nr XI/108/2003 z dnia 22.10.2003r. - miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Pomiechówek etap IV Szczypiorno oraz Uchwała Nr XI/109/2003 z dnia 22.10.2003r. - miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego gminy Pomiechówek etap V Kosewko. Po przeanalizowaniu zapisów planistycznych tego dokumentu, nie stwierdzono konieczności jego zmian w związku z potrzebą ochrony obszaru Natura 2000.

Najistotniejszymi zdiagnozowanymi zagrożeniami zewnętrznymi dla rezerwatu są:

- 1) piętrzenie wód rzeki Wkry;
- 2) zmiana przeznaczenia sposobu zagospodarowania i użytkowania gruntów wokół rezerwatu;
- 3) postępująca urbanizacja i związana z tym presja zabudowy, w szczególności infrastruktury technicznej.

Rezerwat został uznany Zarządzeniem Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z dnia 8 lipca 1991 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody (M.P. Nr 25 poz. 172). Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie krajobrazu przełomowego odcinka rzeki Wkry oraz pozostałości lasów łągowych. Głównym walorem przyrody nieożywionej jest tu malowniczy przełom rzeczny z ciekawym ukształtowaniem terenu, wyraźnie zaznaczającą się krawędzią wysoczyzny oraz tarasami zalewowymi. Dodatkową wartość stanowi sama rzeka Wkra, z jej dość naturalnym, nieuregulowanym korytem, licznymi piaszczystymi łachami i wysepkami. Malownicze są również rozcięcia erozyjne w krawędzi wysoczyzny. Rezerwat, mimo swej niewielkiej powierzchni, jest bardzo zróżnicowany krajobrazowo. Dominują tu ekosystemy leśne, jednak wykształcone w specyficznych warunkach ukształtowania terenu od płaskich borów i grądów przez grądy zboczowe, po znów płaskie łągi dębowe. Nierozdzielnie związane są z nimi ekosystemy wód, w tym wypadku ekosystem dość dużej rzeki Wkry ze strefowo wykształconą roślinnością wodną, szuwarową i łągową, oraz ekosystem mniejszego, śródleśnego ciekłu z otaczającymi go lasami łągowymi. Na terenie rezerwatu występują siedliska przyrodnicze, wymienione w załączniku I Dyrektywy

Siedliskowej 3270 zalewane muliste brzegi rzek, 91F0 łągowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe i 9170 grąd subkontynentalny. Zbiorowiska leśne w większości odbiegają od naturalnych wzorców roślinności. Z jednej strony jest to najprawdopodobniej efekt regeneracyjnego lub wczesnosukcesyjnego ich charakteru, a z drugiej znacznego przekształcenia wielu płatów przez różne procesy. Większość powierzchni zajmują płaty zbiorowisk zastępczych rosnących na siedliskach potencjalnie grądowych. Płaty zbiorowisk uznanych za konkretne zespoły są również silnie zniekształcone. Zbiorowisk w pełni odpowiadających charakterystyce naturalnego ich typu w rezerwacie nie stwierdzono. Z poprawną identyfikacją siedliska wiąże się jeszcze problem przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000 Dolina Wkry.

Obecnie, jako przedmiot ochrony figuruje siedlisko 91E0, czyli łągi olszowo-jesionowe. Jak już jednak powyżej wskazano, łągów tego typu w rezerwacie nie ma, są natomiast łągi dębowo-wiązowo-jesionowe, czyli siedlisko 91F0. Niewielkie fragmenty łągów 91E0 mogłyby być identyfikowane jedynie wąskimi pasami wzdłuż rzeki Wkry, gdzie zapewne występowały kiedyś zbiorowiska łągów wierzbowych. Obecnie są to zbiorowiska zastępcze z dominacją klonu jesionolistnego, który niemalże całkowicie wyparł zarośla wierzbowe. Fizjonomia zbiorowiska jest podobna, skład gatunkowy roślinności jest natomiast zdecydowanie odmienny. Niewielkie fragmenty łągów wierzbowych zachowały się jedynie w postaci zespołu *Salicetum triandro-viminalis* w postaci ubogiej we wschodniej części rezerwatu oraz w postaci mocno zniekształconej wzdłuż północnego brzegu rzeki Wkry. Drzewostan w łągu dębowo-wiązowo-jesionowym tworzy dąb szypułkowy z olszą, jesionem, wiązem szypułkowym, górskim i polnym, a w miejscach zniekształconych również świerkiem i sosną. Podszyt jest bardzo bogaty i zajmuje przeciętnie 65%. Tworzą go gatunki takie jak: czeremcha pospolita, leszczyna, dereń świdwa. Oprócz nich miejscami masowo występują gatunki obce, zwłaszcza klon jesionolistny, czeremcha amerykańska, grochodrzew. Miejscami obficie pojawia się odnowienie jesionu, dębu i wiązów. Zbiorowiska łągów występujące na terenie rezerwatu są bardzo mocno zniekształcone. Warunki glebowe i wodne są na ogół właściwe, natomiast poważne zniekształcenie dotyczy składu florystycznego zbiorowiska. Dotyczy to miejsc gdzie na siedlisku łągu rośnie sztucznie posadzony drzewostan z dużym udziałem świerka, oraz miejsc gdzie w składzie drzewostanu łągowego duży udział ma sosna. Największe jednak zniekształcenie stwierdzono w podszytach łągów. Fizjonomicznie są one bardzo ładne, bujne jednak składają się w dużej mierze z gatunków obcych: klona jesionolistnego, grochodrzewu, czeremchy amerykańskiej. Wymienione gatunki mają ogromny wpływ na funkcjonowanie siedliska. Pojawiające się podrosty drzew: dębu, jesionu, wiązu, są zagłuszane przez bujne krzewy klona jesionolistnego, który

miejscami osiąga rozmiary drzewiaste. Duży wpływ na runo ma także neofityzacja runa powodowana głównie przez glistnika, choć w większości skład runa jest typowy dla siedlisk łągowych. Łęgi wierzbowe występują w strefie przykorytowej, na piaszczystych łachach oraz na krawędzi koryta rzeki, w strefie jej corocznych zalewów i wezbrań. Wykształcone są dwojako. Na fragmencie łachy w pobliżu plaży, rosną rzadkie zarośla wierzb, gdzie wiosną runo jest bardzo ubogie, latem porasta roślinnością. Na północnym brzegu rzeki łąg wierzbowy ma obecnie postać łągu z klonem jesionolistnym, który całkowicie zdominował miejsca pierwotnie zajęte przez wierzby. Klony te mają obecnie dość spore rozmiary. Na piaszczystych łachach położonych wzdłuż brzegu rzeki wykształciło się zbiorowisko z mozgą trzcinową. Stopień przekształcenia siedliska przez gatunki obce sprawia, że na chwilę obecną nie należy wykazywać go, jako przedmiot ochrony obszaru Natura 2000. Ze względu na znaczne zniekształcenie łągów, oraz fakt, że badania do planu ochrony prowadzone były tylko w jednym sezonie, trudno jednoznacznie określić wewnętrzne ich zróżnicowanie. Położenie sugeruje, że są to łągi z podzespołu *F.-U. typicum*, natomiast brak wyraźnych śladów zalewów świadczy raczej o tym, że są to łągi *F.-U. chrysosplenietosum*. Z poprawną identyfikacją siedliska wiąże się prawidłowe ustalenie przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000. W planie ochrony zaplanowano stopniową jego przebudowę poprzez eliminację gatunków obcych oraz monitorowanie zachodzących w nim zmian. Jeżeli zaplanowanymi zabiegami osiągnie się założony cel, jakim jest wyeliminowanie gatunków obcych i przywrócenie siedlisku właściwych cech, to wówczas będzie można wykazać go, jako przedmiot ochrony obszaru Natura 2000.

Powyżej zbiorowisk łągowych, poza strefą zalewu, na glebach mineralnych wykształcają się zbiorowiska o charakterze łągów. Nie są to jednak typowe, dobrze wykształcone lub chociażby zbliżone do łągowych zbiorowiska, lecz lasy silnie zniekształcone, zbiorowiska zastępcze w różnych postaciach. Najprawdopodobniej teren ten nie był trwale porośnięty roślinnością leśną. Strome skarpy wysoczyzny były zapewne porośnięte roślinnością o charakterze czyżni. Natomiast tereny na północ od rzeki mogły być użytkowane rolniczo. Obecne w miejscach potencjalnych łągów rosną głównie drzewostany sosnowe z ubogo wykształconym runem. Charakterystyczny jest prawie całkowity brak gatunków typowych i powszechnie występujących w łągach np. graba, a duży udział gatunków zbiorowisk okrajkowych. Potwierdza to tezę o regeneracyjnym charakterze tych zbiorowisk. Silne zniekształcenie drzewostanu we wszystkich jego warstwach powoduje powstanie szeregu niekorzystnych zmian w roślinności i glebie. Ewidentnym zniekształceniem roślinności jest masowe występowanie gatunków obcych geograficznie w runie i podszycie, wkraczających również w zbiorowiska nieleśne. Gatunki te zmieniają charakter naturalnej roślinności,

powodują eliminację lub ograniczenie rozwoju naturalnych składników zbiorowisk leśnych, a w końcu tworzą własne, nie rodzime typy zbiorowisk. Powstanie na terenie rezerwatu zbiorowisk tego rodzaju powoduje istotne ograniczenie różnorodności krajobrazowej i siedliskowej, ponieważ ogranicza naturalny zestaw roślinności do postaci kadłubowych, silnie zmienionych i zunifikowanych z nowo powstającymi zbiorowiskami neofitycznymi. Wkraczanie gatunków obcych do naturalnych typów zbiorowisk roślinnych jest nie do końca rozpoznane, w związku z czym, nie są możliwe do określenia kierunki zmian w roślinności. Gatunki obce są na ogół gatunkami silnie inwazyjnymi, co oznacza, że potrafią w krótkim czasie zdominować charakter warstwy, w której występują. Naturalne zbiorowiska leśne mają na ogół utrwalone proporcje między gatunkami tworzącymi poszczególne warstwy. Wkroczenie dodatkowego, silnego konkurencyjnie gatunku, zaburza na ogół te proporcje oraz powoduje zmianę we wzajemnych relacjach gatunkowych. Efektem tego jest najczęściej zanik niektórych, rzadszych gatunków i ograniczenie występowania innych.

W rezerwacie najpowszechniejszym neofitem jest klon jesionolistny, który licznie występuje w zbiorowiskach łągowych. Łęgi wierzbowe zostały już praktycznie zdominowane przez ten gatunek, który na pierwotnie zarośniętych wierzbami skrajach koryta Wkry utworzył własne zwarte zakrzaczenia. Mają one równie malowniczy wygląd, i zapewne równie bogate walory, jako miejsca łągowe dla lokalnej ornitofauny, lecz ich występowanie znacznie ograniczyło możliwości rozwoju naturalnych łągów wierzbowych i związanych z nimi gatunków (np. ważek, motyli, chrząszczy). Klon jesionolistny wchodzi pojedynczo do warstwy niższych drzew, a obficie do warstwy podszytu. W drzewostanach rezerwatu dominuje sosna. Nie jest to gatunek właściwy ani dla łągów ani dla grądów – najpowszechniejszych zbiorowisk w rezerwacie. W obu powoduje niekorzystne zmiany w roślinności i glebie, związane głównie z negatywnym oddziaływaniem kwaśnej ściółki na chemizm i procesy zachodzące w glebach. Zakwaszenie gleby powoduje utrudniony rozkład materii organicznej, co prowadzi do nagromadzenia się butwiny na powierzchni gleby, utrudniając rozwój wielu gatunkom roślin. Sosna zmienia również warunki świetlne w grądach, które w naturalnych warunkach są lasami cienistymi, a więc ograniczającymi występowanie wielu gatunków. Zwiększony dostęp światła powoduje na ogół najpierw wycofywanie się gatunków ceniolubnych, a następnie wkraczanie albo gatunków światłożądnych z rozmaitych środowisk (ruderalnych, borowych, łąkowych) albo pojawienie się gatunków nitrofilnych – jeżyn, malin, pokrzywy itp. Następuje również dość silny rozwój dolnych warstw lasu, które jeżeli składają się z gatunków typowych dla grądów, a więc graba, lipy, klony, dębu w efekcie mogą doprowadzić do regeneracji zbiorowiska. Jeżeli jednak dominująca rolę przejmują albo gatunki obce jak np. czeremcha amerykańska, dąb czerwony czy robinia, to regeneracja

zbiorowiska może być mocno spowolniona lub nawet uniemożliwiona. Siedliska grądowe w rezerwacie charakteryzują się bardzo znikomym udziałem w runie gatunków typowo grądowych a dużym gatunków traw, gatunków nitrofilnych. Zniekształcenie gleby i roślinności w łągach powoduje również sztuczny drzewostan świerkowy rosnący w wydz. 143d. Zmiany w glebie i roślinności pod świerkami są podobnego rodzaju jak zmiany pod sosną. Różnica jest jednak taka, że o ile pod sosną zazwyczaj światła jest dość dużo o tyle pod świerkiem jest go na ogół niewiele. Świerczyna na terenie rezerwatu jest obecnie w fazie rozpadu, więc prześwietlenie jest dość duże, jednak przez długi czas w okresie jej dorastania zacienienie było większe, co powodowało odmienny typ oświetlenia dna lasu. Łęgi, podobnie jak grądy charakteryzują się zróżnicowaną charakterystyką oświetlenia w ciągu roku. W okresie wiosennym światła jest dużo, co umożliwia rozwój właściwego runa. W okresie letnim ilość światła, głównie ze względu na bujny podszyt, jest niewielka. W drzewostanie świerkowym natomiast dostęp światła do dna lasu jest w ciągu roku prawie identyczny, zatem rozwój gatunków typowo łągowych jest ograniczony.

Stan zdrowotny drzewostanów oceniono, jako średni. Przeważające drzewostany sosnowe rosną na żyznym siedlisku. Są one jeszcze stosunkowo młode, ale potencjalnie są narażone na występowanie chorób grzybowych (huba, opieńka). Świerczyna jest narażona głównie na czynniki abiotyczne – w tym wywalające wiatry. Jako czynnik wtórny mogą wchodzić owady kambiofagiczne. Potencjalnie największe zagrożenie wiąże się jednak z dębem i jesionem – gatunkami właściwymi dla siedlisk łągowych w rezerwacie narażonych na zamieranie. W ubiegłej dekadzie obserwowano nasilone obumieranie jesionów.

Rezerwat ma duże wartości krajobrazowe, które stały się podstawą do jego utworzenia. Jako cel ochrony w rezerwacie zapisano m.in. „zachowanie krajobrazu przełomowego odcinka rzeki Wkry”. Krajobraz Wkry jest typowym krajobrazem nizinnej rzeki. W większości płynie ona przez rozległe systemy łąk i pól, malowniczo meandrując. Rezerwat obejmuje fragment silnie zróżnicowany geomorfologicznie, gdyż rzeka przecina tu utwory morenowe tworząc przełomowy odcinek doliny. Prawy brzeg rzeki, praktycznie od jej koryta zaczyna się stromą erozyjną skarpią o wysokości ok. 20 m, porośniętą obecnie lasem grądowym. Skarpa kończy się wysoczyzną i nie jest jednorodnie ukształtowana. Występują w niej ciekawe krajobrazowo rozcięcia erozyjne w postaci rynien dość stromych jarów – jeden z nich jest dość szeroki i ma praktycznie wykształcony jedynie wschodni brzeg. Płynie tędy niewielki śródleśny strumień, na którego lewym brzegu o dość szerokiej terasie znajdują się siedliska łągowe. Wzrost krajobrazowy ma tu również sama rzeka Wkra, która płynie naturalnym korytem. Brzegi rzeki porasta roślinność łągowa, zdominowana obecnie przez klona jesionolistnego, co jednak nie obniżyło w żaden sposób walorów krajobrazowych. Nad rzekę zwieszają się pnie i gałęzie

klona, część z nich zamiera tworząc płataninę pni i gałęzi, porośniętych dodatkowo roślinnością welonową. Miejscami, zwłaszcza w okresie niższego stanu wody, pojawiają się łachy z czasem porastające roślinnością szuwarową.

Stwierdzone w rezerwacie zagrożenia poszczególnych elementów środowiska nie powodują istotnego zagrożenia dla zachowania walorów krajobrazowych. Istotne jest jednak, że walory krajobrazowe są odczuciem dość subiektywnym. Szerokie grono ludzi, niebędących specjalistami w dziedzinie fitosocjologii, nie zwróci uwagi na szereg gatunków obcych powszechnie występujących w zbiorowiskach. Istotniejsze będzie wrażenie, jakie wywiera widok dużej ilości martwych drzew, urozmaiconego ukształtowania terenu, naturalności koryta Wkry i ogólnej „dzikości” terenu. Spojrzenie nieco bardziej specjalistyczne dostrzeże zagrożenia związane z neofityzacją i zniekształceniem drzewostanów, a co za tym idzie podważy walor krajobrazowy istniejących zbiorowisk i całego rezerwatu. W kontekście powyższego można uznać, że generalnie zagrożenia związane z możliwością zachowania celów ochrony w rezerwacie wiążą się z zapewnieniem właściwego stanu ochrony siedlisk łągowych. Sam krajobraz definiowany w skali makro nie jest w chwili obecnej zagrożony. Zachowanie siedlisk łągowych nie zostało w celach ochrony rezerwatu bliżej zdefiniowane, co oznacza, że celem ochrony jest utrzymanie wszelkiego rodzaju łągów tu występujących. Dodatkowo należy wskazać, że SDF obszaru Natura 2000 definiuje chronione na terenie obszaru są łągi 91E0, czyli łągi olszowe lub olszowo-jesionowe. Dokładne badania przeprowadzone na potrzeby niniejszego planu ochrony wykazały jednak, że występujące tu łągi należy zaliczyć do zespołu *Ficario-Ulmetum*, a więc siedliska 91F0. Na terenie rezerwatu występuje terasa zalewowa po obu stronach rzeki, a gleby mają charakter mad rzecznych właściwych i brunatniejących. Skład drzewostanu (liczny udział dębów i wiązów) oraz runa skłaniają do stwierdzenia, że na terenie rezerwatu łągów olszowych z zespołu *Fraxino-Alnetum* i tym samym siedliska 91E0, nie ma. Wszystkie występujące tu lasy łągowe należą do zespołu *Ficario-Ulmetum* choć w różnym stanie zachowania. Podstawowym zagrożeniem odnotowanym dla tego siedliska jest obecność gatunków obcych dla siedlisk łągowych. Łągi po północnej stronie Wkry i częściowo po południowej są zdominowane przez sosnę lub świerka. W podszycie gatunkiem najbardziej zniekształcającym jest klon jesionolistny, rzadziej występuje czeremcha amerykańska. W runie gatunkiem najliczniej wkraczającym jest glistnik jaskółcze ziele oraz cały szereg gatunków uprawianych, które były sadzone w dawnym ośrodku wypoczynkowym. Nieco mniejsze zagrożenie wiąże się z grądowaniem łągów, czyli procesem wkraczania gatunków charakterystycznych dla mezotroficznych lasów liściastych, związanych z przesuszaniem siedliska. Jest to w chwili obecnej zagrożenie raczej potencjalne, choć pewne jego objawy są już widoczne w niektórych płatach np. wysoki udział

leszczyny. W przypadku ochrony obszaru Natura 2000 konieczna jest, zatem zmiana rodzaju siedliska stanowiącego przedmiot ochrony z 91E0 na 91F0. Wymienione w SDF-ie siedliska łąkowe (9170) są w istocie siedliskami tylko zbliżonymi do charakterystyki tego siedliska. Ani skład drzewostanu ani runa nie pozwala na ich jednoznaczną identyfikację. Zniekształceniem siedliska jest na pewno dominacja sosny w drzewostanie, a także duży udział neofitów w podszybie. Runo natomiast ma charakter regeneracyjny – jako kolejny etap sukcesji roślinności nieleśnej w kierunku łąków. Mało jest w nim, co prawda gatunków typowych dla łąków, ale są za to gatunki typowe dla zarośli okrajowych i zarośli na żyznych glebach. Łąki w rezerwacie są zagrożone głównie przez dalszy negatywny wpływ drzewostanu sosnowego i neofitów na siedlisko oraz przez działalność człowieka – zaśmiecanie. Stwierdzone jednak w łąkach procesy spontanicznego odnowienia – głównie jaworu, klona, a w mniejszym stopniu lipy i dębu – pozwalają na dobre rokowania dotyczące ich dalszego rozwoju w kierunku właściwych, choć specyficznych postaci łąków. Rzeka Wkra odgrywa znaczącą rolę w kształtowaniu procesów zachodzących w rezerwacie. Występujące rokrocznie, lub rzadziej zalewy wodami niosącymi namuły są podstawowym procesem warunkującym funkcjonowanie łąków. Ważny jest również stan czystości tych wód – głównie w kontekście organizmów bytujących w wodzie, ale także dla siedlisk przyrodniczych. Istotne zagrożenie związane jest z odprowadzeniem ścieków bytowych bezpośrednio do rzeki. Są to zagrożenia w znacznej mierze aktualne i istniejące, co oznacza, że ich eliminacja jest niezwykle istotna z punktu widzenia potrzeb ochrony rezerwatu. Istotnym potencjalnym zewnętrznym zagrożeniem jest natomiast realizacja projektu budowy stopnia piętrzącego i elektrowni wodnej na Wkrze w Kosewku. Budowa stopnia spowodowałaby podniesienie poziomu wody w rzece, co niewątpliwie wpłynęłoby na warunki funkcjonowania siedlisk łąkowych.

Koncepcja ochrony rezerwatu musi uwzględniać potrzeby wynikające z zachowania celów ochrony, dla których utworzono rezerwat, oraz potrzeby zachowania lub odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych stanowiących przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000. Celem ochrony jest głównie zachowanie walorów krajobrazowych. Jak już wcześniej wspomniano, rezerwat posiada duże walory krajobrazowe, które jednak ściśle nie wiążą się ze stanem siedlisk. Innymi słowy, dla większości odbiorców walor krajobrazowy jest czymś subiektywnym, a jego zniekształcenie wynikające ze złego stanu siedlisk nie jest czymś powszechnie rozumianym. O walorach krajobrazowych na ogół nie decydują elementy rozróżnialne w skali mikro (jak skład zbiorowiska, ilość gatunków i ich jakość, struktura siedliska itp.) ale w skali makro: roślinność leśna, nieleśna, ukształtowanie terenu, rzeka. Dlatego na ogół ochrona walorów krajobrazowych polega na ochronie biernej

zachowaniu *status quo* konkretnego typu ekosystemu. Ochrona krajobrazu leśnego może polegać na zapobieganiu jego wycince, krajobrazu dolinnego na przeciwdziałaniu zabudowie. W przypadku Doliny Wkry walorem krajobrazowym jest naturalna dolina rzeczna z przełomowym odcinkiem, stromymi skarpami porośniętymi roślinnością leśną. Z kolei potrzeby ochrony siedlisk przyrodniczych w rezerwacie wiążą się z koniecznością ich restytucji, czyli wykonaniu zabiegów ochrony czynnej, często pozornie drastycznych. Przeczy to zasadom ochrony krajobrazu. Właściwe połączenie tych dwóch zagadnień jest podstawą do nakreślenia strategicznego celu ochrony, jakim jest stopniowe odtwarzanie właściwego stanu siedlisk łągów i grądów przy zachowaniu w jak najmniejszej ingerencji w walory krajobrazowe. W ramach tak określonego celu strategicznego możliwe powinno być zorganizowanie ochrony czynnej w taki sposób, aby po pierwsze zminimalizować negatywne zmiany w krajobrazie, a po drugie doprowadzić do stałej, choć być może powolnej poprawy stanu siedlisk przyrodniczych. Zachowanie podstawowych elementów krajobrazu rezerwatu nie wymaga podejmowania szczególnych działań ochronnych ani zabiegów. Specyficznym cechem krajobrazu mogą zagrażać głównie czynniki spoza rezerwatu, związane z działalnością człowieka, w tym głównie procesami urbanizacyjnymi i inwestycyjnymi w dolinie rzecznej. Rezerwat obejmuje zbyt małą powierzchnię, aby w jego granicach możliwa była skuteczna ochrona wartości krajobrazowych. Ochrona taka powinna się odbywać na etapie sporządzania miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Neofity są podstawowym zniekształceniem oraz najistotniejszym zagrożeniem funkcjonowania rezerwatu. Walka z tymi gatunkami jest szczególnie trudna, gdyż rezerwat z racji swojej niewielkiej powierzchni i położenia jest stale narażony na dopływ diaspor z jego otoczenia. Zjawisku temu nie sposób przeciwdziałać poprzez plan ochrony rezerwatu. Trwała eliminacja gatunków takich jak klon jesionolistny czy robinia jest możliwa tylko poprzez realizację szeroko zakrojonych projektów obejmujących duże powierzchnie (np. całą dolinę Wkry). Zabiegi planowano dla wyodrębnionych z wydzieleni drzewostanowych fragmentów płatów zbiorowisk, wymagających wykonania tego samego rodzaju zabiegu. W przypadku zabiegów skutkujących usunięciem pewnej miąższości drzew, obok rodzaju zabiegu podawano powierzchnię działki i maksymalną miąższość drzew do wycięcia na danej działce zabiegowej. Zapis mówiący o dwóch nawrotach oznacza, że w ciągu 20 lat obowiązywania planu zabieg należy wykonać 2 krotnie usuwając za każdym razem po mniej więcej połowie miąższości. Jeżeli obok podano, jakiego gatunku dotyczy np. So, to oznacza to, że podany procent miąższości dotyczy tylko danego gatunku. Jeżeli nie podano gatunku oznacza to, że podana miąższość odnosi się do całej miąższości drzewostanu w granicach danej działki zabiegowej. Drzewa do wycięcia w trakcie trzebieży powinny być wyznaczane w okresie

wegetacyjnym, aby możliwe było prawidłowe rozpoznanie gatunku oraz zdrowotności drzewa. Natomiast zabieg wycięcia drzew może być wykonany jedynie w okresie od 1 listopada do końca lutego. Znaczna neofityzacja praktycznie wszystkich warstw lasu w zbiorowiskach w rezerwacie stwarza konieczność radykalnej walki z gatunkami takimi jak klon jesionolistny, czeremcha amerykańska, grochodrzew, niecierpek drobnokwiatowy, glistnik jaskółcze ziele i inne. Radykalizm ten powstrzymuje jedynie potrzebą zachowania walorów krajobrazowych oraz krytyczne podejście do realności eksterminacji tych gatunków z rezerwatu. Tym niemniej zabiegi takie należy podjąć. W wydzieleniach, w których planuje się usuwanie gatunków obcych zapisano wskazówkę „Usuwanie gat. obcych” oznacza to nie jednorazowy zabieg, ale proces trwający przez cały okres obowiązywania planu. Powierzchnią zabiegu objęto zawsze całą działkę zabiegową. Usuwanie ma polegać na wycinaniu a następnie wywożeniu poza teren rezerwatu drzew, podrostów wszystkich gatunków obcych. Zabieg należy przeprowadzać cyklicznie, co dwa lata, przez pierwsze 10 lat obowiązywania planu. Po 2 latach od ostatniego zabiegu przeprowadzony zostanie monitoring efektów usuwania, na podstawie którego podjęta zostanie decyzja o konieczności i częstotliwości dalszych zabiegów. Termin wykonania zabiegu usuwania gatunków obcych powinien być dobrany tak, aby możliwe było jednoznaczne zidentyfikowanie gatunków. Zaleca się, aby odbywało się to poza sezonem lęgowym a więc najlepiej późnym latem od miesiąca sierpnia oraz jesienią. Zabiegi regulujące skład gatunkowy drzewostanów będą miały charakter stosowanego w lasach zabiegu trzebieży, a więc posztucznego usuwania drzew. Mają one charakter najbardziej radykalny, dlatego z większym natężeniem zaprojektowano je w płatach zbiorowisk na północnym brzegu Wkry, mniej urozmaiconym krajobrazowo i rzadziej odwiedzonym od brzegu południowego. Zabieg ten będzie wykonywany wyłącznie pod kątem usuwania sosny i innych gatunków niezgodnych z siedliskiem (modrzew, świerk) oraz neofitów. Zabieg wykonuje się w połączeniu z usuwaniem gatunków obcych z podszytów. W szczególności rozluźniać należy zwarcie nad istniejącymi kępami odnowienia, ale zabieg generalnie ma dotyczyć całej działki i skutkować stopniową eliminacją gatunków iglastych. Odtworzenie właściwego stanu siedliska wiąże się z przebudową składu gatunkowego drzewostanu. Dla większości siedlisk łąkowych i części łągów oznaczałoby to całkowite usunięcie górnego piętra drzewostanu. Aby to jednak mogło nastąpić ważne jest zapewnienie następstwa pokolenia gatunków zgodnych z siedliskiem. Dlatego, mimo iż obecny drzewostan sosnowy lub świerkowy jest niezgodny z siedliskiem i wpływa na nie niekorzystnie, to jego całkowite jednorazowe usunięcie byłoby szkodliwe i dlatego nie jest przewidziane w obecnym planie. Przebudowa składu gatunkowego będzie następowała stopniowo, w ciągu wielu lat, aby maksymalnie ograniczyć negatywne skutki dla

przyrody. Jednocześnie, tam gdzie to możliwe wykorzystane będzie istniejące odnowienie naturalne. Jeżeli w powstających lukach i przerzedzeniach nie pojawi się odnowienie naturalne gatunkami docelowymi należy wówczas wprowadzać podsadzenia. Stwierdzone aktualnie zasoby martwych drzew w rezerwacie są dość wysokie, co nie zmienia faktu, że martwych drzew powinno być więcej. Należy wobec tego pozostawiać w rezerwacie wszelkie zamierające i zamarłe osobniki drzew gatunków rodzimych. W przypadku wykonywania zabiegów ochrony czynnej polegających na wycinaniu drzew część ściętych drzew należy pozostawiać w rezerwacie w celu wzbogacenia ilości martwego drewna. Pozostałą część drzewa – kłodę – należy pozostawić w miejscu ścięcia. Poza rezerwat można wywieźć małowymiarowe ścięte drewno drzew gatunków obcych: klona jesionolistnego, robinii. Drewno o grubości powyżej 15 cm w pierśnicy zaleca się zostawić na gruncie.

Głównym motywem potrzeby aktualizacji SDF jest dokładne rozpoznanie warunków siedliskowych na terenie obszaru oraz zidentyfikowanie występujących tu siedlisk przyrodniczych z Załącznika I Dyrektywy Siedliskowej. W chwili obecnej jako przedmiot ochrony w obszarze SDF wymienia m.in. siedlisko 91E0, którego podczas aktualnych badań nie stwierdzono. Występuje tu natomiast siedlisko łągu 91F0, które nie zostało ujęte w SDF, a powinno stać się przedmiotem ochrony w obszarze. Umieszczenie siedliska 91E0, jako przedmiotu ochrony wynika najprawdopodobniej z błędnego rozpoznania na etapie tworzenia obszaru.

W wyniku przeprowadzonej na potrzeby sporządzenia projektu planu ochrony inwentaryzacji stwierdzono konieczność wprowadzenia zmian w następujących rozdziałach SDF:

Rozdział 2.2. Powierzchnia obszaru

Należy dokonać aktualizacji powierzchni obszaru podanej w SDF.

Rozdział 3.1.a Typy siedlisk wymienione w Załączniku I Dyrektywy Rady 92/43/EWG

Należy dokonać aktualizacji stanu siedlisk przyrodniczych wg danych zamieszczonych poniżej:

Kod	Nazwa siedliska	% pokrycia	Stopień reprezen.	Względna pow.	Stan zach.	Ocena ogólna
3270	Zalewane muliste brzegi rzek	5,5	D			
91F0	Łęgowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe	30,5	C	B	C	C
9170	Grąd subkontynentalny	17,8	C	C	C	C

Należy wykreślić siedlisko łągowe lasy dębowo-wiązowo-jesionowe, którego nie ma w rezerwacie.

W ramach przeprowadzonych konsultacji społecznych, celem zapewnienia możliwości udziału społeczeństwa na zasadach i w trybie określonym w ustawie z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie:

- 1) Podał do publicznej wiadomości poprzez:
 - a) wywieszenie w siedzibie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i na stronach internetowych Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie obwieszczenia,
 - b) wywieszenie w siedzibie Urzędu Gminy Pomiechówek,
 - c) wywieszenie w siedzibie Nadleśnictwa Jabłonna, w którego zarządzie znajduje się rezerwat,
 - d) umieszczenie obwieszczenia na łamach lokalnej gazety, informacji o przystąpieniu do sporządzania projektu planu ochrony;
- 2) wyłożył projekt zarządzenia w siedzibie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie. O wyłożeniu projektu zarządzenia, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie poinformował poprzez:
 - a) wywieszenie w siedzibie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie i na stronach internetowych Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie obwieszczenia,
 - b) wywieszenie w siedzibie Urzędu Gminy Pomiechówek,
 - c) wywieszenie w siedzibie Nadleśnictwa Jabłonna, w którego zarządzie znajduje się rezerwat,
 - d) umieszczenie obwieszczenia na łamach lokalnej gazety.

W ramach przeprowadzonego postępowania z udziałem społeczeństwa wnioski i uwagi do wyłożonego projektu planu ochrony wniósł:

1. Nadleśniczy Nadleśnictwa Jabłonna. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie po przeanalizowaniu wniesionych uwag ustalił, co następuje:

- 1) w odniesieniu do uwagi „W załączniku nr 5 określono działania ochronne” *Podsadzenia*”. W zakresie tych działań opisano zabieg pielęgnacji wykonywany corocznie przez 10 lat od posadzenia drzewek. Zgodnie z zasadami hodowli lasu pielęgnacje upraw prowadzi się wg potrzeb a w przypadku sadzenia wieloletek potrzeba pielęgnacji może być ograniczona do 4 - 5 lat od posadzenia. Osłonki zakładane na posadzone wieloletki będą narażone na spadanie i uszkodzenie. W związku z tym należy przewidzieć ponowne zakładanie ich i uzupełnianie brakujących. Ponadto nie jest określony czas w jakim osłonki mają być na drzewkach.”.

w części dotyczącej:

- a) zaproponowanego przez Wnoszącego uwagę zapisu „W zakresie tych działań opisano zabieg pielęgnacji wykonywany corocznie przez 10 lat od posadzenia drzewek. Zgodnie z zasadami hodowli lasu pielęgnacje upraw prowadzi się wg potrzeb a w przypadku sadzenia wieloletek potrzeba pielęgnacji może być ograniczona do 4 - 5 lat od posadzenia”, wskazuje się co następuje.

Przedstawiona propozycja, w szczególności pojęcie „wg potrzeb”, nie stanowi miary czasu, w oparciu o który można bez trudu zdefiniować okres, w jakim należy wykonać działanie ochronne, aby przyniosło ono pożądany efekt. Ścisłe zdefiniowanie zakresu działań ochronnych np.: czas w jakim można je wykonywać, wynika z art. 15 ust. 2 pkt 1 i art. 20 ust 3 pkt 4 ustawy o ochronie przyrody. Zgodnie z art. 15 ust. 2 pkt 1 ustawy o ochronie przyrody, zdefiniowanie w planie ochrony działań ochronnych, jest równoznaczne z wprowadzeniem, na obszarze ich wykonywania, odstępstw od obowiązujących w rezerwacie zakazów. Wprowadzenie w życie tego rodzaju regulacji prawnej, w taki sposób aby nie nastręczało to trudności w jej interpretacji, możliwe jest wyłącznie poprzez ścisłe zdefiniowanie zakresu, w jakim dane odstępstwo będzie obowiązywać. Z tego tytułu, art. 20 ust 3 pkt 4 ustawy o ochronie przyrody nakłada obowiązek podania w planie ochrony rozmiaru zaplanowanych w nim działań ochronnych. Zawężanie w planie ochrony definicji działań ochronnych do sformułowania „wg potrzeb”, z pominięciem ich szczegółowej charakterystyki, w szczególności okresu czasu, powierzchni, przewidzianej do pozyskania masy drzewnej, sprawia, że wykonanie ustanowionego prawa będzie niemożliwe, w związku z brakiem możliwości podejmowania zachowań, które mieściłyby się w granicach postępowania, przyznanego i zabezpieczonego przez normę prawną. Taka sytuacja mogłaby doprowadzić w konsekwencji do stanu, w którym plan ochrony nie mógłby podlegać wykonaniu, w związku z brakiem możliwości zdefiniowania obowiązków, jakie należałoby nałożyć na podmiot chcący wykonywać czynności

faktyczne wskazane w danej normie prawnej. Należy ponadto wskazać, że zasady hodowli lasu nie stanowią podstawy prawnej do ustanawianiu planu ochrony rezerwatu. Nie są one powszechnie obowiązującym aktem prawnym i w swych założeniach definiują wyłącznie sposób postępowania w drzewostanach gospodarczych, a jako właściwą do rozpatrywania kwestii podejmowania działań w rezerwach wskazują na ustawę o ochronie przyrody,

- b) zaproponowanego przez Wnoszącego uwagę zapisu *„Ponadto nie jest określony czas w jakim osłonki mają być na drzewkach.”*, wskazuje się co następuje.

Użyte wyjaśnienie pojęć dotyczących ochrony sadzonek przed zgryzaniem przez zwierzynę wskazuje, że osłonki z sadzonek mogą być zdjęte z chwilą osiągnięcia przez nie wysokości 2 m,

- c) zaproponowanego przez Wnoszącego uwagę zapisu *„Osłonki zakładane na posadzone wieloletki będą narażone na spadanie i uszkodzenie. W związku z tym należy przewidzieć ponowne zakładanie ich i uzupełnianie brakujących.”*

nanosi się w jego zakresie zmianę w projekcie planu ochrony;

- 2) w odniesieniu do uwagi *„W tym samym załączniku w punkcie dotyczącym wykonywania trzebieży mówi się o drewnie wywożonym poza granice rezerwatu. Należy pamiętać o wyznaczeniu miejsc składowania drewna możliwości sprzedaży i certyfikacji drewna.”*, wskazuje się co następuje.

Przygotowanie drewna, w formie sortymentów przeznaczonych do sprzedaży, wywozu czy też certyfikacja samego drewna nie podlega regulacji prawnej normowanej przez plan ochrony rezerwatu;

- 3) w odniesieniu do uwagi *„W załączniku nr 11 Wskazanie obszarów i miejsc udostępnianych dla celów naukowych, edukacyjnych, turystycznych i rekreacyjnych oraz określenie sposobów ich udostępniania w sposobach udostępniania jest mowa o ograniczonych ilościach osób przebywających na szlakach wodnym pieszym i plaży. W chwili obecnej nie ma możliwości egzekwowania zapisów związanych z ograniczeniem ilości osób przebywających na szlakach.”*, wskazuje się co następuje.

Udostępnienie rezerwatu społeczeństwu możliwe jest wyłącznie w zakresie niezagrażającym walorom przyrodniczym rezerwatu. Z analizy przeprowadzonej na potrzeby sporządzenia projektu planu ochrony wynika, że dopuszczenie rezerwatu dla społeczeństwa nie jest zagrożeniem dla jego walorów przyrodniczych, pod warunkiem, że nie będzie on udostępniony dla nieograniczonej liczby osób. Celem

eliminacji powstania zagrożenia wynikającego z nadmiernego obciążenia ruchem turystycznym rezerwatu, należy w planie ochrony ograniczyć ilość osób, jaka może w jednym czasie przebywać na jego obszarze. Zgodnie z delegacją prawną wskazaną w art. 20 ust. 3 pkt 5 ustawy o ochronie przyrody, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie poprzez plan ochrony może wyłącznie wskazać miejsca udostępnione w rezerwacie oraz określić sposób ich udostępnienia. Definiowanie w planie ochrony możliwości egzekwowania tak ustalonego prawa, wykracza poza ramy ustawowo przyznanych kompetencji Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie;

- 4) w odniesieniu do uwagi „*Opis oznakowania granic rezerwatu - proponujemy opisanie granic w postaci fizycznie skonkretyzowanych granic ściśle oznakowanych na mapie i w terenie np. w postaci słupków geodezyjnych zastabilizowanych w terenie.*”, wskazuje się co następuje.

Poprawiono projekt planu ochrony poprzez zaplanowanie w projekcie planu ochrony oznakowania przebiegu granicy rezerwatu w celu wyraźnego wskazanie jej w terenie. Rezerwat nie obejmuje całych działek ewidencyjnych, czy też oddziałów leśnych, których granica opiera się na łatwych do odnalezienia w terenie elementach np. drogach. Przebieg granicy rezerwatu po wyodrębnionych wewnątrz drzewostanów, w ramach oddziałów leśnych, pojedynczych wydzieleniach leśnych sprawia, że ustalenie dokładnego jej przebiegu w terenie, jest rzeczą bardzo trudną a dla osób nie związanych z leśnictwem staje się wręcz niemożliwa. Problemu tego nie rozwiązuje ustawianie na obrzeżach rezerwatu tablic. Z racji tego, że plan ochrony jest aktem prawnym powszechnie obowiązującym, granica rezerwatu winna być czytelna dla każdego kto znajdzie się w jej zasięgu. Z tego tytułu, zaplanowano w projekcie planu ochrony oznakowanie rezerwatu w taki sposób, aby było ono dla każdego łatwe do odczytania w terenie. Należy również wskazać, że uczytelnienie granicy rezerwatu zabezpieczy go przed nieświadomym wejściem na jego obszar osób poruszających się po graniczącym z nim terenie.

2. Regionalny Dyrektor Lasów Państwowych w Warszawie. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie po przeanalizowaniu wniesionych uwag ustalił, co następuje:

- 1) w odniesieniu do uwagi "*Usuwanie gatunków obcych, w szczególności klona jesionolistnego, czeremchę amerykańską, dęba czerwonego, robinię akacjową, kasztanowca białego, a także buka zwyczajnego, poprzez wycinanie egzemplarzy*

starszych niż jeden rok oraz wyrywanie osobników młodszych niż jeden rok. Jak wskazuje wieloletnie doświadczenie leśników oraz badania naukowe, między innymi dr Anny Namury-Ochalskiej oraz dr hab. Kazimierza Zajączkowskiego zabiegi polegające na wycinaniu osobników gatunków inwazyjnych takich jak czeremcha amerykańska czy robinia akacjowa są całkowicie nieskuteczne, co więcej powodują stymulację do odnawiania wegetatywnego. W związku z tym ROLP w Warszawie sugeruje zastosowanie innych metod eliminacji gatunków obcych.”, wskazuje się co następuje.

Przy usuwaniu gatunków obcych, poza działaniami wskazanymi w projekcie planu ochrony, można podjąć próbę ich eliminacji za pomocą środków chemicznych czy też karczowania. Użycie środków chemicznych lub karczowanie całych drzew i krzewów wraz z ich pniakami, pociągają za sobą negatywne następstwa w formie dużej inwazyjności w środowisko rezerwatu. Z tego tytułu, w projekcie planu ochrony odstąpiono od tych metod na rzecz mniej inwazyjnych, jakimi są wycinanie osobników starszych niż jeden rok oraz wyrywanie osobników młodszych niż jeden rok. Równolegle z tymi działaniami przewidziano prowadzenie monitoringu ich skuteczności. Dopiero w oparciu o dane uzyskane z monitoringu, będzie można jednoznacznie stwierdzić czy zaplanowane w planie ochrony metody przyniosły pożądany efekt i czy są one na tyle skuteczne, że można je dalej kontynuować, czy też ich skuteczność okazała się na tyle niewystarczająca, że należy zastąpić je bardziej inwazyjnymi działaniami;

- 2) w odniesieniu do uwagi *„Regulacja składu gatunkowego oraz usuwanie gatunków obcych. W ramach tych działań planuje się pozostawienie części masy drzewnej w rezerwacie do naturalnego rozkładu, podczas gdy gatunkom obcym oraz obcym ekologicznie (sosna) towarzyszy specyficzny zespół organizmów, w związku z powyższym RDLP w Warszawie proponuje usunięcie, w tym trybie, całości wyciętych drzew poza granice rezerwatu.”, wskazuje się co następuje.*

Z analizy przeprowadzonej na potrzeby sporządzenia projektu planu ochrony wykazano, że w rezerwacie jest niedobór martwego drewna, w szczególności leżącego. Taki stan ogranicza cechy jakościowe siedlisk, zmniejsza różnorodność biologiczną i utrudnia zachodzenie naturalnych procesów w ekosystemach leśnych. Dlatego pozostawianie ściętych drzew w rezerwacie do ich naturalnego rozkładu, w celu wzbogacenia puli organizmów charakterystycznych dla tych procesów, jest z punktu widzenia ochrony przyrody działaniem właściwym i pożądanym, gdyż wpływa ono na poprawę jakości ekosystemów występujących w rezerwacie;

- 3) w odniesieniu do uwagi „*Działania ochronne z zakresu usuwania gatunków obcych, podsadzeń I, monitoringu stanu siedliska oraz monitoringu skuteczności usuwania gatunków obcych zlokalizowano na działce ewidencyjnej nr 140. Po przeanalizowaniu przebiegu granic rezerwatu stwierdzono, że ww. działka nie leży w obrębie rezerwatu przyrody "Dolina Wkry" , również na załącznikach mapowych do projektu zarządzenia nie występuje ww. działka. W związku powyższym RDLP w Warszawie wnioskuje o korektę zapisów w załączniku nr 5. Niezrozumiała jest też lokalizacja oddziału O b,c,f, leżącego na działce ewidencyjnej 140.*”, wskazuje się co następuje.

Działka ewidencyjna nr 140 jest rzeką Wkrą wraz z jej pasem przybrzeżnym i zgodnie z aktem uznającym rezerwat wchodzi w jego skład. Brak opisu tej działki na załącznikach wynika z błędu technicznego, nie wyświetlenie wszystkich etykiet dla warstwy działek ewidencyjnych, który w oparciu o wniesioną uwagę został poprawiony;

- 4) w odniesieniu do uwagi „*Zaprojektowane działania ochronne nie obejmują powierzchni całych wydziałów, a jedynie ich części, w związku z czym określenie lokalizacji poszczególnych zabiegów będzie bardzo trudne w terenie. Również załączniki mapowe nie są w tym zakresie pomocne, ze względu na zbyt małą dokładność. Taki schemat postępowania będzie skutkował koniecznością wyznaczania zabiegów ochronnych samodzielnie przez pracowników Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Warszawie.*”, wskazuje się co następuje.

W projekcie planu ochrony zaplanowano konkretne działania ochronne w miejscach, gdzie konieczność ich wykonania wynika ze stanu faktycznego terenu np.: działaniem monitoring stanu siedlisk objęto miejsca, gdzie fizycznie siedliska te występują. Nie było potrzeby wykraczania poza granice zasięgu tych siedlisk i wykonywania tego działania w miejscach gdzie one nie występują, tylko i wyłącznie dlatego, aby działanie to zasięgiem obejmowało nie część lecz całe wydzielenie leśne czy też całą działkę ewidencyjną. Ponadto, w zakresie sporządzania projektu planu ochrony, ustawa o ochronie przyrody i wydany do niej akt wykonawczy wskazują, że wszelkie działania w rezerwacie planuje się w oparciu o przeprowadzoną inwentaryzację i zdiagnozowane zagrożenia. Z tego tytułu, zasięg działań ochronnych, a więc i miejsc ich wykonania, winien wynikać z potrzeb ochrony przyrody zdefiniowanych w trakcie prac, przeprowadzonych na potrzeby sporządzenia projektu planu ochrony. Wykroczenie poza ramy tego postępowania i zaplanowanie działań w miejscach, w których cel ochrony osiągnąć jest w wyniku naturalnych procesów, spowodowałyby naruszenie podstawowej zasady ochrony rezerwatowej, ustalająca pierwszeństwo

natury – tj. priorytetu dla osiągnięcia celów ochrony w wyniku naturalnych procesów. Zgodnie z tą zasadą, wyrażoną aktem prawnym jakim jest rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 maja 2005 r. w sprawie sporządzania projektu planu ochrony dla parku narodowego, rezerwatu przyrody i parku krajobrazowego, dokonywania zmian w tym planie oraz ochrony zasobów, tworów i składników przyrody, jakiegokolwiek działania w rezerwacie przyrody mogą być podejmowane tylko wtedy, gdy naturalne procesy nie zapewniają osiągnięcia celów ochrony;

- 5) w odniesieniu do uwagi *„Nie jest również zrozumiałe dlaczego w projekcie zabiegi ochronne obejmujące swą powierzchnią całe wydzielenie rozbito na kilka mniejszych powierzchni, skoro są to identyczne działania ochronne (np. usuwanie gatunków obcych w oddz. 143a, 143c, 143d). RDLP w Warszawie sugeruje połączenie identycznych zabiegów w ramach tego samego wydzielenia.”*

nanosi się zmianę w projekcie planu ochrony w zakresie zaproponowanym przez Wnoszącego uwagę;

- 6) w odniesieniu do uwagi *„W wierszach 48-52 (numeracja wg kolejności opisanych w tabeli zabiegów) załącznika nr 5 dotyczących działań ochronnych polegających na monitoringu stanu siedliska podano inne działki ewidencyjne i wydzielenia leśne dla rezerwatu przyrody i dla obszaru Natura 2000.”*, wskazuje się co następuje.

Zaistniała sytuacja wynika z błędu technicznego powstałego podczas tworzenia załączników graficznych do zarządzenia. Na etapie wiązania tekstu z obiektem geograficznym przedstawiającym na mapie granice poszczególnych działań ochronnych, nastąpiło nieprawidłowe przypisanie przez program graficzny atrybutów obiektu charakteryzującego podział rezerwatu i obszaru Natura 2000 na oddziały leśne do obiektu charakteryzującego podział rezerwatu i obszaru Natura 2000 na działki ewidencyjne. Zdarzenie to przyczyniło się do tego, że na załącznikach graficznych w nieprawidłowy sposób zostały przypisane wydzielenia leśne do działek ewidencyjnych, co pociągnęło za sobą w konsekwencji powielenie tego błędu w załączniku nr 5 (załącznik nr 1 sporządzony został w oparciu o załączniki graficzne);

- 7) w odniesieniu do uwagi *„Podsadzenia - sztuczne wprowadzanie wieloletek jesionu, wiązu i dębu szypułkowego (...)”*. RDLP w Warszawie nie widzi możliwości wprowadzania podsadzeń jesionowych, do czasu ustąpienia zamierania jesionu.”, wskazuje się co następuje.

Aktualnie nie można określić czy i kiedy może ustąpić zjawisko zamierania jesionu, a odstąpienie czy też nieodstąpienie od wykonywania podsadzeń jesionowych, nie ma

na nie wpływu. Zjawisko zamierania jesionów, powodowane jest przez szereg czynników, na które do tej pory nie odnaleziono skutecznych metod zwalczania. Zamieranie jesionów jest dla rezerwatu o tyle istotne, że może powodować wyeliminowanie jednego z głównych gatunków tworzących drzewostany w łągach. Obecnie gatunek ten występuje w rezerwacie, a objawy zamierania wykazują jedynie pojedyncze sztuki. Bujnie miejscami pojawiające się odnowienie jesionów sporadycznie także wykazuje objawy porażenia tą chorobą. W chwili obecnej przyjęto, że na terenie rezerwatu jesion będzie nadal wykorzystywany jako gatunek docelowy, co oznacza, że popierane będzie jego odnowienie, mimo ryzyka wystąpienia nasilenia jego zamierania. Jeżeli zamieranie jesionów osiągnie w rezerwacie większe rozmiary niż dotychczasowe, wówczas będzie można rozważyć, czy zachodzi konieczność zmiany planu ochrony, pod kątem zastąpienia tego gatunku innymi głównie olszą i wiązem.

- 8) w odniesieniu do uwagi *"Monitoring siedliska, monitoring skuteczności usuwania gatunków obcych, jako podmiot odpowiedzialny za wykonanie działań ochronnych, w projekcie planu ochrony, wraz z Regionalną Dyrekcją Ochrony Środowiska w Warszawie wskazano Nadleśnictwo Jabłonna. Zgodnie z art. 32 ust 3 ustawy o ochronie przyrody (Dz.U. 2004 nr 92 poz. 880 z późno zm.), organem odpowiedzialnym za monitorowanie obszarów Natura 2000 jest właściwy regionalny dyrektor ochrony środowiska. Ponadto przyjęta metodyka wykonywania monitoringu, zarówno stanu siedlisk, jak i skuteczności usuwania gatunków obcych wymaga specjalistycznej wiedzy którą dysponują eksperci przyrodnicy."*

nanosi się zmianę w projekcie planu ochrony w proponowanym zakresie.

- 9) w odniesieniu do uwagi *„W myśl rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 roku w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 (Dz. U. 2010 nr 34 poz. 186) w § 3 określono zakres prac koniecznych do sporządzenie projektu pzo, natomiast w punkcie 6 wskazano że konieczne jest ustalenie działań ochronnych wynikających z ustalonych celów działań ochronnych, w tym wskazanie (...) szacowanych kosztów realizacji działań, natomiast w projekcie planu ochrony dla rezerwatu "Dolina Wkry" uwzględniającego plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 "Dolina Wkry" PLH 140005, nie przedstawiono szacowanych kosztów realizacji poszczególnych działań ochronnych."*, wskazuje się co następuje.

Wpływu projektu zarządzenia na sektor finansów nie przedstawia się w treści zarządzenia, lecz w przygotowanej do niego ocenie skutków regulacji, w której wskazuje się na kogo i w jakie wysokości nastąpi obciążenie finansowe wynikające z wejścia w życie planu ochrony.

- 10) w odniesieniu do uwagi *„Ponadto w odniesieniu do ustaleń poczynionych w trakcie spotkania z Regionalnym Konserwatorem Przyrody w dniu 19 października 2012 roku, Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Warszawie wnioskuje o wpisanie jako jednego z zabiegów wyznaczenie w terenie granicy rezerwatu, poprzez jej wymalowanie na drzewach. Proponujemy również zamieszczenie zapisu mówiącego o konieczności odnawiania granicy co 5 lat.”*

nanosi się zmianę w projekcie planu ochrony w proponowanym zakresie.

- 11) w odniesieniu do uwagi *„Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych w Warszawie w oparciu o ustalenia ramowych wytycznych w sprawie projektowania w planie urzędzenia lasu zadań z zakresu ochrony przyrody dla obszaru Natura 2000 na gruntach w zarządzie nadleśnictwa informuje, że wykonanie działań ochronnych, które są związane z gospodarką leśną finansowane jest ze środków własnych LP, zgodnie z ustawą o lasach, w pozostałych przypadkach, a więc i w odniesieniu do realizacji działań ochronnych w rezerwacie „Dolina Wkry” finansowanie odbywa się zgodnie z art. 39 ustawy o ochronie przyrody (Dz. U. 2004 nr 92 poz. 880 z późn. zm.)”,* wskazuje się co następuje.

Wpływu projektu zarządzenia na sektor finansów nie przedstawia się w treści zarządzenia, lecz w przygotowanej do niego ocenie skutków regulacji, w której wskazuje się na kogo i w jakie wysokości nastąpi obciążenie finansowe wynikające z wejścia w życie planu ochrony.

Projekt planu ochrony został, zgodnie z art. 19 ust. 2 ustawy o ochronie przyrody, przesłany Radzie Gminy Pomiechówek celem zaopiniowania. Rada uchwałą z dnia 25 sierpnia 2015 r. nr IX/68/2015 negatywnie zaopiniowała projekt planu ochrony. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie po ich przeanalizowaniu stwierdził co następuje w odniesieniu do przedstawionego przez Radę uzasadnienia uchwały.

„Projekt planu ochrony poza określeniem dla rezerwatu działań ochronnych, wprowadza na obszar gminy wskazania do sposobu zagospodarowania przestrzennego, ustalonego za pomocą studium i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego. Celem ochrony rezerwatu jest zachowanie

krajobrazu przełomowego odcinka rzeki Wkry oraz pozostałości lasów łęgowych. Plan ochrony sporządzany jest zgodnie z art.18 i 29 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r. poz.627 ze zmianami). Dla właściwego funkcjonowania rezerwatu plan ochrony sporządza się na okres 20 lat. Zgodnie z art.19 ust 2 ustawy o ochronie przyrody projekt planu ochrony rezerwatu przyrody wymaga zaopiniowania przez właściwą radę gminy. Projekt Zarządzenia RDOŚ opiera się na dokumentach planistycznych, które jak wykazała analiza studium i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego, są nieaktualne. Plany sporządzone w 2003 roku wymagają zmiany, dlatego przystąpiono do realizacji tego zadania. Na dzień dzisiejszy utrzymanie proponowanych zapisów dotyczących zabudowy w odległości 25 m od krawędzi lasu i normatywu podziałowego 2 000m², uniemożliwia właściwe zagospodarowanie terenów zabudowy mieszkaniowej. Z tego względu przedłożony projekt planu ochrony dla rezerwatu przyrody "Dolina Wkry" zaopiniowano negatywnie."

Ustawodawca uchwalając przepisy ustawy o ochronie przyrody wyczerpująco uregulował różnorodne aspekty funkcjonowania rezerwatu przyrody, w tym również jego ochronę przed niekorzystnym wpływem wynikającym z działalności człowieka. Upoważniając regionalnych dyrektorów ochrony środowiska do wprowadzenia planem ochrony ustaleń do dokumentów planistycznych dał on im narzędzie pozwalające eliminować lub ograniczać zagrożenia dla przyrody, jakie mogą powstać w wyniku zagospodarowania terenów otaczających rezerwat. W przeciwieństwie do samego rezerwatu, ustawa o ochronie przyrody nie wprowadza ani nie upoważnia do wprowadzania zakazów w zakresie wykonywania prawa własności nieruchomości położonych w sąsiedztwie rezerwatu. Nie obowiązywanie na terenach otaczających rezerwat zakazów nie oznacza, że brak jest jakichkolwiek ograniczeń na tym obszarze. Ustawowo określony cel wprowadzenia planem ochrony wskazań do dokumentów planistycznych stanowi podstawę do formułowania ograniczeń w sferze wykonywania własności nieruchomości położonych w sąsiedztwie rezerwatu. Wychodząc z regulacji określonej w art. 20 ust. 3 pkt 7 ustawy o ochronie przyrody, można przyjąć, że wprowadzone planem ochrony wskazania do miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i studium stanowią strefę ochronną graniczącą z rezerwatem, którą wyznacza się w celu zabezpieczenia rezerwatu przed zagrożeniami zewnętrznymi, mającymi swoje źródło poza granicami rezerwatu i wynikającymi z działalności człowieka. Mając na uwadze cel wprowadzenia ustaleń, przyjąć należy, że na terenach graniczących z rezerwatem można wprowadzać wszelką formę zagospodarowania,

jeżeli nie stwarza zagrożenia dla rezerwatu. Podział na strefy oraz określone w stosunku do nich wskazania został zredagowany w oparciu o analizę obowiązujących miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego oraz studium. Na terenie gminy Pomiechówek obowiązują następujące dokumenty planistyczne, które swym zasięgiem obejmują rezerwat oraz obszary z nim sąsiadujące:

- 1) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wprowadzony w życie uchwałą Nr XI/109/2003 Rady Gminy w Pomiechówku z dnia 22 października 2003 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gruntów gminy Pomiechówek etap V wieś Kosewko (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 314, poz. 9961);
- 2) Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego wprowadzony w życie uchwałą Nr XI/108/2003 Rady Gminy w Pomiechówku z dnia 22 października 2003 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gruntów gminy Pomiechówek etap IV wieś Szczypiorno (Dz. Urz. Woj. Maz. Nr 314, poz. 9960);
- 3) Studium wprowadzone w życie uchwałą Nr LIII/305/10 Rady Gminy w Pomiechówku z dnia 27 października 2010 r.

Studium		Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego			Plan ochrony	
Obszary	Ustalenia	Nazwa	Obszary	Ustalenia	Strefy	Ustalenia
		Pomiechówek etap V wieś Kosewko	A1 UT	Zabudowa usługowa dla obsługi turystyki i rekreacji; Adaptacja i modernizacja istniejącej zabudowy mieszkalnej Minimalna powierzchnia nowych działek - 2000m ² Minimalna powierzchnia biologicznie czynna - 80%, Ochrona istniejącej zieleni i rzeźby terenu, Ochronę walorów przyrodniczych i krajobrazowych dolin, wąwozów i skarp nadrzecznych poprzez zakaz ich zabudowy i niszczenia Zakaz zmiany naturalnego charakteru rzek, jezior, starorzeczy, oczek wodnych i niszczenia roślinności wodnej i nadwodnej Zakaz wprowadzania nieoczyszczonych ścieków do ziemi i wód powierzchniowych Zasięg wpływu działalności usługowej nie wykraczający poza działkę.	B	Dopuszcza się sposób przeznaczenia i użytkowania gruntów pod zabudowę usługową dla obsługi turystyki i rekreacji z możliwością adaptacji i modernizacji istniejącej zabudowy mieszkalnej. Należy zachować, co najmniej 80 % powierzchni biologicznie czynnej. Należy zachować minimalną powierzchnię nowych działek nie mniejszą niż 2000m ² . Należy zachować istniejącą zieleni i rzeźbę terenu. Należy zachować doliny, wąwozy i nadrzeczne skarpy, jako obszar wolny od zabudowy. Nie należy zmieniać naturalnego charakteru rzek, jezior, starorzeczy i oczek wodnych. Nie należy wprowadzać nieoczyszczonych ścieków do ziemi i wód powierzchniowych. Należy zachować stosunki wodne na poziomie nieprzyczyniającym się do ich zmiany w sposób mogący negatywnie wpływać na rezerwat i obszar Natura 2000.
		Pomiechówek etap V wieś Kosewko	A2 W, Z,US	Wody otwarte rzeki Wkry z zielenią nadbrzeżną łągową, Zakaz zmiany naturalnego charakteru rzek, jezior, starorzeczy, oczek wodnych i niszczenia roślinności	A	Należy zachować dotychczasowy sposób użytkowania i przeznaczenia gruntów w formie otwartych wód rzeki Wkry z zielenią nadbrzeżną, z możliwością

Studium		Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego			Plan ochrony	
Obszary	Ustalenia	Nazwa	Obszary	Ustalenia	Strefy	Ustalenia
				<p>wodnej i nadwodnej</p> <p>Zakaz wprowadzania nie oczyszczonych ścieków do ziemi i wód powierzchniowych</p> <p>Plaże trawiaste (sezonowo) i tereny rekreacyjno-sportowe (przystań kajakowa),</p> <p>Sanacja brzegów rzeki, Ochronę walorów przyrodniczych i krajobrazowych dolin, wąwozów i skarp nadrzecznych poprzez zakaz ich zabudowy i niszczenia</p> <p>Realizacja urządzeń rekreacyjnych (pomosty drewniane) i sportowych (trawiaste plaże i boiska do gier zespołowych oraz przystań kajakowa) wraz z niezbędnym zapleczem sanitarnym (WC),</p> <p>Min. Odległość urządzeń nie terenowych od brzegów rzeki - 15m,</p> <p>Mała architektura z wykorzystaniem lokalnych materiałów w nawiązaniu do krajobrazu,</p> <p>Zakaz zabudowy, Ochrona ukształtowania terenu skarpy i brzegów rzeki,</p> <p>Ochrona zieleni, w tym zieleni leśnej,</p>		<p>przeznaczenia go na plaże trawiaste i tereny rekreacyjno-sportowe w formie przystani kajakowej, wraz z niezbędnym zapleczem sanitarnym.</p> <p>Nie należy zmieniać naturalnego charakteru rzek, jezior, starorzeczy i oczek wodnych.</p> <p>Nie należy wprowadzać zabudowy innej niż obiekty małej architektury nawiązujące do krajobrazu.</p> <p>Należy zachować ukształtowanie terenu, doliny, wąwozy i nadrzeczne skarpy.</p> <p>Należy zachować naturalną zieleni.</p> <p>Nie należy wprowadzać nieoczyszczonych ścieków do ziemi i wód powierzchniowych.</p> <p>Należy zachować stosunki wodne na poziomie nieprzyczyniającym się do ich zmiany w sposób mogący negatywnie wpływać na rezerwat i obszar Natura 2000.</p>
		Pomiechówek etap V wieś Kosewko	A3 MNU	<p>Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna wolnostojąca z usługami wbudowanymi, Zabudowa mieszkaniowa (letniskowa) rekreacyjna;</p> <p>Zakaz wprowadzania nie oczyszczonych ścieków do ziemi i wód powierzchniowych</p> <p>Adaptacja istniejącej zabudowy z możliwością modernizacji i przebudowy zabudowy letniskowej na mieszkalną,</p> <p>Ochronę walorów przyrodniczych i krajobrazowych dolin, wąwozów i skarp nadrzecznych poprzez zakaz ich zabudowy i niszczenia</p> <p>Minimalna powierzchnia nowych działek po podziale - 2000m² (w 100m pasie przy drodze 1kz dopuszczalna -1500m²)</p> <p>Zakaz zmiany naturalnego charakteru rzek, jezior, starorzeczy, oczek wodnych i niszczenia roślinności wodnej i nadwodnej</p> <p>Minimalna powierzchnia biologicznie czynna nowych i niezabudowanych działek - 70%,</p> <p>Nieprzekraczalna wysokość zabudowy mieszkaniowej - 2 kondygnacje naziemne, w tym poddasze użytkowe,</p>	C	<p>Dopuszcza się sposób przeznaczenia i użytkowania terenu w formie obszaru zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej z usługami wbudowanymi, zabudowy letniskowej i rekreacyjnej, nawiązującej do krajobrazu.</p> <p>Nie należy wprowadzać nieoczyszczonych ścieków do ziemi i wód powierzchniowych.</p> <p>Należy zachować minimalną powierzchnię nowych działek nie mniejszą niż 1500m².</p> <p>Należy zachować, co najmniej 70 % powierzchni biologicznie czynnej w przypadku budowy obiektów budowlanych innych niż inwestycje drogowe dróg publicznych i wewnętrznych.</p> <p>Nie należy zmieniać naturalnego charakteru rzek, jezior, starorzeczy i oczek wodnych.</p> <p>Należy zachować doliny, wąwozy i nadrzeczne skarpy, jako obszar wolny od zabudowy.</p> <p>Należy zachować naturalną zieleni.</p> <p>Należy zachować stosunki wodne na poziomie nieprzyczyniającym się do ich zmiany w sposób mogący negatywnie wpływać na rezerwat i obszar Natura</p>

Studium		Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego			Plan ochrony	
Obszary	Ustalenia	Nazwa	Obszary	Ustalenia	Strefy	Ustalenia
				nie większa jednak niż 8,0m licząc od poziomu terenu do najwyższego punktu dachu, rzędna parteru nie więcej niż 0,6m nad poziomem terenu, Architektura: W nawiązaniu do wartościowej zabudowy istniejącej i krajobrazu, Z wykorzystaniem lokalnych tradycji budownictwa drewnianego, Zakaz realizacji nowej zabudowy mieszkaniowej w strefie zalewowej rzeki wkry, jarów i skarp nadrzecznych, Maksymalna ochrona istniejącej zieleni, Drogowe inwestycje liniowe celu publicznego		2000.
13.01.MN-1	Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna z budynkami wolnostojącymi z możliwością realizacji usług nieuciążliwych podstawowych dla ludności Powierzchnia biologicznie czynna powyżej 70 % dla zabudowy mieszkaniowej i powyżej 50 % dla zabudowy usługowej Minimalna wielkość działki dla zabudowy mieszkaniowej 1000 m ² Ustalenie takich zasad kształtowania zabudowy, które zapewniają czytelność walorów krajobrazowych gminy Pomiechówek				E	Dopuszcza się sposób przeznaczenia i użytkowania terenu w formie obszaru zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej z usługami, nawiązujące do krajobrazu. Należy zachować, co najmniej 70 % dla zabudowy mieszkaniowej i co najmniej 50 % dla zabudowy usługowej. Dla zabudowy mieszkaniowej należy zachować minimalną powierzchnię nowych działek nie mniejszą niż 1000m ² .
13.01.RZ	Teren wyłączony spod zabudowy z możliwością organizowania terenów rekreacyjnych i sportowych bez nowej zabudowy kubaturowej				A	Należy zachować dotychczasowy sposób użytkowania i przeznaczenia gruntów w formie otwartych wód rzeki Wkry z zielenią nadbrzeżną, z możliwością przeznaczenia go na plaże trawiaste i tereny rekreacyjno-sportowe w formie przystani kajakowej, wraz z niezbędnym zapleczem sanitarnym. Nie należy zmieniać naturalnego charakteru rzek, jezior, starorzeczy i oczek wodnych. Nie należy wprowadzać zabudowy innej niż obiekty

Studium		Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego			Plan ochrony	
Obszary	Ustalenia	Nazwa	Obszary	Ustalenia	Strefy	Ustalenia
						<p>małej architektury nawiązujące do krajobrazu. Należy zachować ukształtowanie terenu, doliny, wąwozy i nadrzeczne skarpy. Należy zachować naturalną zieleni.</p> <p>Nie należy wprowadzać nieoczyszczonych ścieków do ziemi i wód powierzchniowych. Należy zachować stosunki wodne na poziomie nieprzyczyniającym się do ich zmiany w sposób mogący negatywnie wpływać na rezerwat i obszar Natura 2000.</p> <p>Należy zachować stosunki wodne na poziomie nieprzyczyniającym się do ich zmiany w sposób mogący negatywnie wpływać na rezerwat i obszar Natura 2000.</p>
11.09.U-1	Zabudowa związana z usługami z możliwością realizacji zabudowy mieszkaniowej				F	<p>Dopuszcza się sposób przeznaczenia i użytkowania terenu w formie obszaru związanego z usługami z możliwością realizacji zabudowy mieszkaniowej. Należy zachować stosunki wodne na poziomie nieprzyczyniającym się do ich zmiany w sposób mogący negatywnie wpływać na rezerwat i obszar Natura 2000.</p>
11.01.ZL	Tereny kompleksów leśnych Obszar wyłączony spod zabudowy Możliwość rozbudowy i remont istniejące zabudowy bez zmiany jej przeznaczenia i bez możliwości budowy nowych budynków				G	<p>Należy zachować dotychczasowy leśny sposób użytkowania i przeznaczenia gruntów.</p> <p>Nie należy wprowadzać nowej zabudowy nie związanej z prowadzeniem gospodarki leśnej.</p> <p>Dopuszcza się rozbudowę istniejącej zabudowy bez możliwości zmiany jej przeznaczenia i budowy nowych budynków.</p> <p>Należy zachować stosunki wodne na poziomie nieprzyczyniającym się do ich zmiany w sposób mogący negatywnie wpływać na rezerwat i obszar Natura 2000.</p>
		Gruntów gminy Pomiechówek etap IV wieś Szczypiorno	A1 RZ, Z	Tereny zieleni nadbrzeżnej rzeki Wkry, tereny zieleni łąkowej, trwałe użytki zielone, tereny rekreacyjno-sportowe, plaże trawiaste (sezonowo); Sanacja brzegów rzeki, realizacja sezonowych urządzeń rekreacyjnych i sportowych (mała architektura, pomosty drewniane dla sportów wodnych oraz trawiaste plaże i boiska do gier zespołowych) wraz z koniecznym zapleczem sanitarnym, Mała architektura z	H	<p>Należy zachować dotychczasowy sposób użytkowania i przeznaczenia gruntów w formie terenów zieleni nadbrzeżnej rzeki Wkry, zieleni łąkowej, trwałych użytków zielonych, z możliwością realizacji funkcji rekreacyjno-sportowe oraz plaż trawiastych.</p> <p>Dopuszcza się realizację małej architektury nawiązującej do krajobrazu w formie sezonowych urządzeń rekreacyjnych i sportowych wraz z koniecznym zapleczem sanitarnym. Należy zachować naturalne</p>

Studium		Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego			Plan ochrony	
Obszary	Ustalenia	Nazwa	Obszary	Ustalenia	Strefy	Ustalenia
				wykorzystaniem lokalnych materiałów w nawiązaniu do krajobrazu; Ochrona ukształtowania terenu skarp i brzegów rzeki, realizacja urządzeń rekreacyjnych wraz z zapleczem w uzgodnieniu z zarządcą rzeki i Dyrekcją RZGW, ochrona zieleni, w tym łąk nadrzecznych i zieleni leśnej (szczególnie w strefie SOP), ochrona istniejącej, historycznej zabudowy drewnianej, zakaz realizacji nowej zabudowy, zakaz działań naruszających zasady określone w przepisach szczególnych dotyczących dostępu do wód rzeki,		ukształtowanie terenu nadrzecznych skarp i brzegów rzeki. Nie należy wprowadzać nowej zabudowy. Należy zachować stosunki wodne na poziomie nieprzyczyniającym się do ich zmiany w sposób mogący negatywnie wpływać na rezerwat i obszar Natura 2000.
		Gruntów gminy Pomiechówek etap IV wieś Szczypiorno	A2 MN, A3 MN	Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna wolno stojąca. Adaptacja istniejącej zabudowy z możliwością modernizacji i rozbudowy, adaptacja istniejących podziałów, realizacja nowej zabudowy na działkach plombowych. Minimalna powierzchnia nowych działek - 1500m ² . Nieprzekraczalna powierzchnia zabudowy działki - 30%. Minimalna powierzchnia biologicznie czynna nowych i niezabudowanych działek - 70%. Nieprzekraczalna linia zabudowy mieszkaniowej - 15m od krawędzi jezdni drogi 2KZ. Nieprzekraczalna wysokość zabudowy mieszkaniowej - 2 kondygnacje naziemne, w tym poddasze użytkowe, nie większa jednak niż 8,0m licząc od poziomu terenu do najwyższego punktu dachu budynku; rzędna parteru nie więcej niż 0,6m nad poziomem terenu. Minimalna szerokość dróg dojazdowych 6m w liniach rozgraniczających. Usługi, dopuszczalne jako zlokalizowane w bryle budynku mieszkalnego. Architektura w nawiązaniu do wartościowej zabudowy istniejącej i krajobrazu. Zakaz nowej zabudowy mieszkaniowej w strefie zalewowej rzeki Wkry, jarów i skarp nadrzecznych, zgodnie z oznaczeniem na rysunku planu, Zakaz bezpośrednich zjazdów z drogi 2KZ na tereny działek. Maksymalna ochrona istniejącej zieleni (szczególnie grupy drzew z pomnikiem przyrody).	I	Dopuszcza się sposób przeznaczenia i użytkowania terenu w formie obszaru zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej wolnostojącej o architekturze nawiązującej do krajobrazu. Należy zachować minimalną powierzchnię nowych działek nie mniejszą niż 1500 m ² . Należy zachować co najmniej 70 % powierzchni biologicznie czynnej. Należy zachować strefę zalewową rzeki Wkry, jary i skarpy nadrzeczne jako obszar wolny od nowej zabudowy. Należy zachować stosunki wodne na poziomie nieprzyczyniającym się do ich zmiany w sposób mogący negatywnie wpływać na rezerwat i obszar Natura 2000.

Studium		Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego			Plan ochrony	
Obszary	Ustalenia	Nazwa	Obszary	Ustalenia	Strefy	Ustalenia
		Gruntów gminy Pomiechówek etap IV wieś Szczypiorno	A4 MNR, UT	Zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna wolno stojąca i rezydencjonalna. Usługi (obsługa turystyki). Adaptacja istniejącej zabudowy z możliwością modernizacji i rozbudowy. Adaptacja istniejących podziałów. Realizacja nowej zabudowy. Minimalna powierzchnia nowych działek po podziale - 2000m ² . Nieprzekraczalna powierzchnia zabudowy działki - 25%. Minimalna powierzchnia biologicznie czynna nowych i niezabudowanych działek - 75%. Nieprzekraczalna linia zabudowy mieszkaniowej - 15m od krawędzi jezdni drogi 2KZ. Nieprzekraczalna linia zabudowy - 25m od krawędzi lasu i 20m od brzegów rzeki. Nieprzekraczalna wysokość zabudowy mieszkaniowej - 2 kondygnacje naziemne, w tym poddasze użytkowe. Nie większa jednak niż 8,0m licząc od poziomu terenu do najwyższego punktu dachu budynku; rzędna parteru nie więcej niż 0,6m nad poziomem terenu. Minimalna szerokość dróg dojazdowych 8m w liniach rozgraniczających. Usługi, jako zlokalizowane w bryle budynku mieszkalnego. Architektura w nawiązaniu do wartościowej zabudowy istniejącej oraz krajobrazu. Zakaz nowej zabudowy mieszkaniowej w strefie zalewowej rzeki Wkry, jarów i skarpy nadrzecznych. Zakaz bezpośrednich zjazdów z drogi 2KZ na tereny działek. Maksymalna ochrona istniejącej zieleni w tym leśnej.	J	Dopuszcza się sposób przeznaczenia i użytkowania terenu w formie obszaru zabudowy jednorodzinnej wolno stojącej i rezydencjonalnej oraz usług związanych z obsługą turystyki o architekturze nawiązującej do krajobrazu. Należy zachować powierzchnię nowych działek nie mniejszą niż 2000m ² . Należy zachować powierzchnię biologicznie czynną nie mniejszą niż 75%. W odległości 25 m od krawędzi lasu i 20 m od brzegów rzeki nie należy wprowadzać nowej zabudowy. Należy zachować strefę zalewową rzeki Wkry, jary i skarpy nadrzeczne, jako obszar wolny od nowej zabudowy. Należy pozostawiać istniejącą zieleń leśną. Należy zachować stosunki wodne na poziomie nieprzyczyniającym się do ich zmiany w sposób mogący negatywnie wpływać na rezerwat i obszar Natura 2000.
		Gruntów gminy Pomiechówek etap IV wieś Szczypiorno	A5 RL	Zieleń leśna, fragment rezerwatu "Dolina Wkry", część nadrzeczna "Uroczyska Szczypiorno". Ścisła ochrona istniejącej zieleni leśnej. Warunki ochrony, nakazy, zakazy ochrona i porządkowanie zieleni leśnej, ochrona jarów i brzegów rzeki Wkry.	G	Należy zachować dotychczasowy leśny sposób użytkowania i przeznaczenia gruntów. Należy zachować naturalne ukształtowanie jarów i brzegów rzeki Wkry. Należy zachować stosunki wodne na poziomie nieprzyczyniającym się do ich zmiany w sposób mogący negatywnie wpływać na rezerwat i obszar Natura 2000.
		Gruntów gminy Pomiechówek etap IV wieś	B1 RL	Zieleń leśna, kompleks leśny "Uroczysko Szczypiorno". Ścisła ochrona i	G	Należy zachować dotychczasowy leśny sposób użytkowania i przeznaczenia gruntów.

Studium		Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego			Plan ochrony	
Obszary	Ustalenia	Nazwa	Obszary	Ustalenia	Strefy	Ustalenia
		Szczypiorno		porządkowanie istniejącej zieleni leśnej. Warunki ochrony, nakazy, zakazy ochrona jarów i ukształtowania terenu.		Należy zachować naturalne ukształtowanie jarów i brzegów rzeki Wkry. Należy zachować stosunki wodne na poziomie nieprzyczyniającym się do ich zmiany w sposób mogący negatywnie wpływać na rezerwat i obszar Natura 2000.
		Gruntów gminy Pomiechówek etap IV wieś Szczypiorno	B2 MN	Tereny zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej. Adaptacja istniejących podziałów. Adaptacja i modernizacja istniejącej zabudowy w tym rekreacyjnej. Realizacja nowej zabudowy. Obsługa komunikacyjna od drogi KX. Minimalna powierzchnia nowych działek po podziale - 1500m ² . Nieprzekraczalna powierzchnia zabudowy działki - 30%. Minimalna powierzchnia biologicznie czynna nowych i niezabudowanych działek - 70%. Nieprzekraczalna linia zabudowy mieszkaniowej - 15m od krawędzi jezdni drogi 2KZ. Nieprzekraczalna linia zabudowy - 25m od krawędzi lasu. Nieprzekraczalna wysokość zabudowy mieszkaniowej - 2 kondygnacje naziemne, w tym poddasze użytkowe, nie większa jednak niż 8,0m licząc od poziomu terenu do najwyższego punktu dachu budynku; rzędna parteru nie więcej niż 0,6m nad poziomem terenu. Architektura w nawiązaniu do sąsiedzkiej, wartościowej zabudowy i krajobrazu. Warunki ochrony, nakazy, zakazy maksymalna ochrona istniejącej zieleni, zakaz zjazdów z drogi 2KZ.	K	Dopuszcza się sposób przeznaczenia i użytkowania terenu w formie obszaru zabudowy jednorodzinnej o architekturze nawiązującej do krajobrazu. Należy zachować powierzchnię nowych działek nie mniejszą niż 1500m ² . Należy zachować powierzchnię biologicznie czynną nie mniejszą niż 70 %. W odległości 25 m od krawędzi lasu nie należy wprowadzać nowej zabudowy. Należy pozostawiać istniejącą zieleń leśną. Należy zachować stosunki wodne na poziomie nieprzyczyniającym się do ich zmiany w sposób mogący negatywnie wpływać na rezerwat i obszar Natura 2000.
		Gruntów gminy Pomiechówek etap IV wieś Szczypiorno	2 KZ	Drogi	L	Dopuszcza się realizację prac związanych z utrzymaniem istniejącego drogowego obiektu liniowego. Należy zachować stosunki wodne na poziomie nieprzyczyniającym się do ich zmiany w sposób mogący negatywnie wpływać na rezerwat i obszar Natura 2000.
		Pomiechówek etap V wieś Kosewko	B1 MNU, MNR	Przeznaczenie podstawowe: zabudowa mieszkaniowa jednorodzinna z usługami (w tym podstawowe), zabudowa rezydencjonalna. Dopuszczalne przeznaczenie uzupełniające zabudowa	D	Dopuszcza się sposób przeznaczenia i użytkowania terenu w formie obszaru zabudowy mieszkaniowej jednorodzinnej z usługami, zabudowy rezydencjonalnej z uzupełniająca zabudową rekreacyjną, letniskową,

Studium		Miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego			Plan ochrony	
Obszary	Ustalenia	Nazwa	Obszary	Ustalenia	Strefy	Ustalenia
				rekreacyjna (letniskowa). Adaptacja istniejącej zabudowy z możliwością modernizacji i przebudowy zabudowy letniskowej na całoroczną, adaptacja istniejących podziałów, scalanie i wtórny podział, realizacja nowej zabudowy (postulowana zorganizowana działalność inwestycyjna). Minimalna powierzchnia nowych działek po podziale - 1500m ² , nieprzekraczalna powierzchnia zabudowy działki - 30%, minimalna powierzchnia biologicznie czynna nowych i niezabudowanych działek - 70%, nieprzekraczalna linia zabudowy - 25m od krawędzi lasu. Architektura w nawiązaniu do wartościowej zabudowy istniejącej i krajobrazu.		nawiązującej do krajobrazu. Należy zachować, co najmniej 70 % powierzchni biologicznie czynnej w przypadku budowy, obiektów budowlanych innych niż inwestycje drogowe dróg publicznych i wewnętrznych. W odległości 25 m od krawędzi lasu nie należy wprowadzać nowej zabudowy. Należy zachować stosunki wodne na poziomie nieprzyczyniającym się do ich zmiany w sposób mogący negatywnie wpływać na rezerwat i obszar natura 2000.

Ocena sposobu zagospodarowania przestrzennego, jaka została przeprowadzona na potrzeby sporządzenia projektu planu ochrony rezerwatu wykazała, że zapisy miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego i studium nie będą naruszać aktu prawa miejscowego, jakim jest plan ochrony. Obowiązujące akty zagospodarowania przestrzennego nie zagrażają celowi ochrony rezerwatu i przedmiotom ochrony obszaru Natura 2000. Z tego tytułu ich ustalenia mogą zostać przeniesione do projektu planu ochrony. Przebieg wskazanych w projekcie planu ochrony granic poszczególnych stref, ma swoje odzwierciedlenie w granicach stref wyznaczonych w istniejących miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i studium. Przywołana przez Radę uchwalona analiza studium i miejscowych planów zagospodarowania przestrzennego stwierdzająca ich nieaktualność, jest uchwałą o charakterze aktu wewnętrznego. Uchwała taka nie jest wiążąca w stosunkach zewnętrznych i nawet pośrednio nie kształtuje sytuacji prawno-planistycznej objętego nią obszaru. Jest zatem aktem o innym charakterze prawnym niż miejscowy plan zagospodarowania przestrzennego czy nawet studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego gminy, które zawierając wiążące ustalenia merytoryczne mogą w istocie rozstrzygać o sytuacji prawno-planistycznej. Celem uchwały rady gminy, podejmowanej w sprawie stwierdzenia aktualności studium i planów miejscowych, jest przesądzenie o ewentualnej potrzebie działań planistycznych na określonych obszarach, tak aby funkcjonujące akty planistyczne (studium i plany miejscowe) nie traciły waloru aktualności, mieszcząc się w szerszym, stanowiącym integralną całość, porządku przestrzennym. Rada podniosła, że zmiana sposobu zagospodarowania przestrzennego miałyby dotyczyć zabudowy w odległości 25 m od

krawędzi lasu i utrzymania minimalnej wielkości działki 2000m². Brak przedstawionych w uchwale parametrów o jakie miały by być zmienione dokumenty planistyczne, nie pozwala merytorycznie odnieść się do wniesionej uwagi. Tym niemniej, mając na względzie wniesioną uwagę, wprowadzono w projekcie planu ochrony, zgodnie z sugestią Rady, zmiany w jego części dotyczącej zapisu mówiącego o wielkości nowotworzonych działek inwestycyjnych. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie po powtórny przeanalizowaniu ustaleń uznał, że niedefiniowanie tego parametru nie będzie w praktyce miało wpływu na rezerwat, gdyż istotnym parametrem z punktu widzenia ochrony rezerwatu, jest powierzchnia biologicznie czynna, która zgodnie z uchwałą nie ulega zmianie. Jeżeli chodzi o zapis mówiący o niewprowadzaniu zabudowy w odległości mniejszej niż 25 m od krawędzi lasu to należy zauważyć, że parametr ten odnosi się do granicy rezerwatu. Z tych względów, wraz z propozycją zmiany tego parametru winno podać się wartość o jaki miałby on zostać zmieniony oraz ocenę wpływu jej na rezerwat.

W związku z negatywną opinią Rady Gminy, Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie, po naniesieniu stosownych poprawek, powtórnie przesłał projekt zarządzenia do zaopiniowania Radzie Gminy. Rada pozytywnie zaopiniowała projekt zarządzenia pod warunkiem wprowadzenia do niego, w stosunku do strefy B, C, D, J i K, zapisu ustalającego odległość nowej zabudowy od krawędzi lasu na 12 m. Jako uzasadnienie swojego stanowiska Rada wskazała, że *„Rozporządzenie Nr 117 Wojewody Mazowieckiego z dnia 3 sierpnia 2000 r. (Dz. U. Woj. Maz. Nr 93 z 16 sierpnia 2000 r., poz. 911) zmieniające Rozporządzenie Wojewody Warszawskiego z dnia 29 sierpnia 1997 r. w sprawie utworzenia obszaru chronionego krajobrazu na terenie województwa warszawskiego (Dz. U. Woj. Warszawskiego Nr 43 z 16 września 1997 r., poz. 149) na podstawie którego sporządzono miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego:*

- Uchwała Nr XI/109/2003 Rady Gminy w Pomiechówku z dnia 22.10.2003 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gruntów gminy Pomiechówek etap V wieś Kosewko, Uchwała Nr XI/108/2003 Rady Gminy w Pomiechówku z dnia 22.10.2003 r. w sprawie miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego gruntów gminy Pomiechówek etap IV wieś Szczypiorno, utraciło moc obowiązującą wraz z wejściem w życie Rozporządzenia Nr 3 Wojewody Mazowieckiego z dnia 13 lutego 2007 r. w sprawie Warszawskiego Obszaru Chronionego Krajobrazu.

Tym samym brak jest przepisu utrzymującego odległość 25 m dla zabudowy od krawędzi lasu.

Ponadto przystąpiono do aktualizacji w/w planów, które uwzględnią będą przepisy odrębne, w tym przeciwpożarowe dotyczące sytuowania obiektów budowlanych od krawędzi lasu.

Wobec powyższego po uwzględnieniu zapisu dot. odległości 12 m od krawędzi lasu dla nowej zabudowy w projekcie planu ochrony dla rezerwatu „Dolina Wkry” można go warunkowo zaopiniować pozytywnie.”. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie uwzględniając wniesioną uwagę wniósł do projektu zarządzenia stosowne poprawki.

Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie przesłał projekt planu ochrony do zaopiniowania Generalnemu Dyrektorowi Ochrony Środowiska. Generalny Dyrektor Ochrony Środowiska opiniując projekt zarządzenia wskazał następujące uwagi:

- 1) Uwaga odnosząca się do wykazywanego w planie ochrony siedliska „z uzasadnienia wynika, że w obszarze Natura 2000 Dolina Wkry PLH 140005 występuje siedlisko 91F0 a nie 91E0 jak wynika z sdf, to RDOŚ w Warszawie powinien jak najszybciej złożyć wniosek do GDOŚ o zmianę sdf niniejszego obszaru Natura 2000, póki zmiana sdf nie będzie dokonana to zarządzenie w tych fragmentach gdzie są wymienione przedmioty ochrony obszaru Natura 2000, czyli w zestawieniu zagrożeń, celów, działań ochronnych i monitoringu będzie kolidowało z aktualnym sdf.”

Należy wykreślić siedlisko 91E0 łągi olszowo-jesionowe, jako przedmiot ochrony obszaru Natura 2000. Występujące na terenie rezerwatu zbiorowisko łągowe odbiega od naturalnych wzorców roślinności. Jest to najprawdopodobniej efekt regeneracyjnego lub wczesnosukcesyjnego ich charakteru oraz znacznego ich przekształcenia przez różne procesy. W obszarze nie występuje wykazywane, jako jego przedmiot ochrony, siedlisko 91E0. Niewielkie fragmenty tego siedliska mogłyby być ewentualnie identyfikowane jedynie w wąskim pasie wzdłuż rzeki Wkry, gdzie zapewne występowały kiedyś zbiorowiska łągów wierzbowych *Salici-Populetum*. Obecnie występujące tu zbiorowiska są zbiorowiskami zastępczymi z dominacją klonu jesionolistnego, który niemalże całkowicie wyparł właściwe dla łągów gatunki. Fizjonomia zbiorowiska jest podobna, skład roślinności jest natomiast zdecydowanie odmienny. Niewielkie fragmenty łągów wierzbowych zachowały się jedynie w mocno zniekształconej postaci zespołu *Salicetum triandro-viminalis* we wschodniej części obszaru oraz wzdłuż północnego brzegu rzeki Wkry. Badania wykonane na potrzeby sporządzenia planu ochrony rezerwatu przyrody Dolina Wkry wykazały, że występującym w obszarze Natura 2000 siedliskiem są łągi dębowo-wiązowo-jesionowe. Świadczy o tym skład roślinności, co prawda mocno zniekształconej, ale nawiązujący do łągów *Ficario-Ulmetum* a nie *Fraxino-Alnetum*. Drzewostan tworzy tu dąb szypułkowy z olszą, jesionem, wiązem szypułkowym, górkim i polnym oraz dwa gatunki zniekształcające to siedlisko sosna i świerk. Podszyt jest bardzo bogaty i zajmuje przeciętnie 65%. Tworzą go gatunki takie jak: czeremcha pospolita, leszczyna, dereń świdwa. Oprócz nich masowo występują gatunki obce, zwłaszcza klon jesionolistny, czeremcha amerykańska, grochodrzew. Miejscami pojawia się

odnowienie jesionu, dębu i wiązów. W runie najczęstsze są: *Ficaria verna*, *Lamium maculatum*, *Glechoma hederacea*, *Adoxa moschatelina*, *Stellaria nemorum*, *Geranium robertianum*, *Galium aparine*, *Urtica dioica*. Częstym składnikiem łągów jest neofit *Chelidonium majus*. Poza tym, zarówno położenie tych zbiorowisk jak i gleby, na jakich występują, zdecydowanie przemawiają na korzyść identyfikacji występujących tu zbiorowisk łągowych, jako zespół *Ficario-Ulmetum*. Wykształciły się one na madach, objętych sporadycznymi ruchami przypowierzchniowych wód podziemnych oraz zalewami wód rzecznych niosących żyzne namuły. Zajmują one około 31% powierzchni i obejmują w miarę jednakowej szerokości pas, około 30-40 m północnego brzegu rzeki Wkry. Na brzegu południowym szerokość pasa łągów jest zmienna. W części wschodniej łągi ciągną się po całej szerokości, w pozostałej części są ograniczane krawędzią wysoczyzny, wnikając głębiej jedynie w miejscach rozcięć erozyjnych. Występujące w obszarze Natura 2000 zbiorowiska łągów *Ficario-Ulmetum*, są bardzo mocno zniekształcone. Warunki glebowe i wodne są na ogół właściwe, natomiast poważne zniekształcenie dotyczy składu florystycznego zbiorowiska. Znaczny udział w drzewostanie ma sztucznie posadzony świerk oraz sosna. Największe jednak zniekształcenie stwierdzono w podszytach łągów. Fizjonomicznie są one bardzo ładne, bujne jednak składają się w dużej mierze z gatunków obcych takich jak klon jesionolistny, grochodrzew, czeremcha amerykańska. Ze względu na znaczne zniekształcenie łągów, oraz fakt, że badania do planu ochrony prowadzone były tylko w jednym sezonie, trudno jednoznacznie określić wewnętrzne ich zróżnicowanie. Położenie sugeruje, że są to łągi z podzespołu *F.-U. typicum*, natomiast brak wyraźnych śladów zalewów świadczy raczej o tym, że są to łągi *F.-U. chrysosplenietosum*. Z poprawną identyfikacją siedliska wiąże się problem z identyfikacją przedmiotów ochrony w obszarze Natura 2000. Z tych względów nie należy na chwilę obecną wykazywać w SDF łągów, jako przedmiotu ochrony Obszaru Natura 2000. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Warszawie wystąpi z wnioskiem o dokonanie zmian w SDF poprzez wykreślenie siedliska 91E0, jako przedmiotu ochrony obszaru Natura 2000.

- 2) Uwaga odnosząca się do załącznika nr 5 „Skoro cztery kolumny w lewo jest mowa o intensywności działań, (co można by swoją drogą zamienić na termin działań) to kolumna pięciolecie jest zbędna, na dodatek często w niej nie określa się pięciolecia tylko mówi się o 20 latach realizacji działania”.

Uwzględniając wniesioną uwagę przeredagowano treść załącznika.

Projekt zarządzenia został uzgodniony z Wojewodą Mazowieckim.

Ocena Skutków Regulacji (OSR)

1. Cel wprowadzenia zarządzenia.

Celem wprowadzenia zarządzenia jest wypełnienie delegacji ustawowej zawartej w art. 19 ust. 6 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

2. Podmioty, na które oddziałuje akt normatywny.

Projekt planu ochrony będzie oddziaływał:

- 1) na Regionalną Dyрекcyję Ochrony Środowiska w Warszawie;
- 2) na właściciela rezerwatu;
- 3) jako powszechnie obowiązujący akt prawa miejscowego na wszystkie podmioty, które znajdują się lub znajdują w zasięgu terytorialnym objętym jego regulacją.

3. Konsultacje.

Projekt zarządzenia jako akt prawa miejscowego podlega:

- 1) na podstawie art. 59 ust. 2 ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie uzgodnieniu z Wojewodą Mazowieckim;
- 2) na podstawie art. 19 ust. 2 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody zaopiniowaniu przez właściwą miejscowo radę gminy;
- 3) na podstawie art. 19 ust. 1 a ustawy o ochronie przyrody procedurze udziału społeczeństwa przewidzianej przez ustawę z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko.

4. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżet jednostek samorządu terytorialnego.

Wejście w życie przedmiotowego zarządzenia pociągnie za sobą skutki finansowe dla budżetu państwa w wysokości około 290 000 zł w przeciągu 20 lat obowiązywania planu ochrony, które wynikać będą z realizacji działań ochronnych zaprojektowanych w planie ochrony. Mogą być one finansowane w szczególności ze środków pochodzących z:

- 1) budżetu państwa na zasadach ustalonych przez ustawę z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm.);

2) ubiegania się o pozyskanie środków finansowych z Narodowego lub/i Wojewódzkiego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

5. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Zapisy w projekcie zarządzenia z uwagi na ograniczony zakres prac jak również realizacja ich na przestrzeni 20 lat nie będą miały znaczącego wpływu na rynek pracy.

6. **Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.**

Projektowana regulacja nie będzie miała wpływu na konkurencyjność wewnętrzną i zewnętrzną gospodarki.

7. **Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny.**

Projektowana regulacja nie ma wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

8. **Ocena pod względem zgodności z prawem Unii Europejskiej.**

Regulacja objęta przedmiotowym zarządzeniem jest objęta prawem UE. Zarządzenie swym zakresem obejmuje teren objęty ochroną w ramach sieci Natura 2000 specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO) na podstawie Dyrektywy Unii Europejskiej 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej flory i fauny Dolina Wkry PLH 140005.